

KURJER ZAGŁĘBIA

Biuletyn bezpartyjny polityczno-społeczno-literacki. Wychodzi codziennie w godzinach rannych z wyjątkiem dni poświęconych.

PRZEDPŁATA „Kurjer Zagłębia” kosztuje w Sosnowcu z odnośnikiem i pocztą rocznie marek 540, półrocznie 270 kwartalnie — mk 135, miesięcznie mk 45.

OGŁOSZENIA. Za jeden wiersz petitu lub jego miejsce na I-ej stronie Mk 15 w tekście Mk 20 po tekście — reklamy Mk. 10 Zwyczajne Mk. 7,50 Drobne Mk. 1 za wyraz, najmniej Mk 5.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC, ulica Dęblńska-Nr 1

Adres dla depesz: „KURJER” — SOSNOWIEC

Administracja otwarta od 8 rano bez przerwy do g. 7 wiecz Wniedziele i święta od 9 do 10 r.

W sprawach redakcyjnych redaktor przyjmuje interesantów tylko od 1—3 w poł. i od 7—3 w

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują Kantory własne oraz Księgarnie w Zagłębiu Tow. Akc. „Reklama Polska” w Warszawie i wszystkie Biura ogłoszeń w kraju i zagranicą.

Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej, **wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.**

Cena pojedynczego egzemplarza **mk. 3.00** (Na G. Śląsku **50 fen.**) SOSNOWIEC niedziela dnia 5 grudnia 1920 roku Nr. 280 Rok XV

ZAWIADOMIENIE

W. P.

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić, iż z dniem **1-go listopada r. b. otworzyliśmy w Łodzi przy ul. Nawrot 23**

POLSKI DOM HANDLOWO-AGENTUROWY

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Zadaniem naszym jest uprzyścić miejscowej ludności i przybywającym do Łodzi, zarówno osobom pojedynczym, jak i spółkom, hurtowniom, kooperatywom nabywanie wszelkich wyrobów łódzkich wprost z pierwszych źródeł, po cenach rynkowych.

W tym celu wszystkim zgłaszającym się do nas bądź osobiście bądź listownie, możemy służyć wyczerpującymi i odpowiednimi informacjami. Na składzie posiadamy towary oraz kolekcje różnych wyrobów, jako to: materiały wełniane i półwełniane — męskie i damskie, pościelowe, kostjumowe trykoty, rękawiczki, pończochy, skarpetki etc, które są w każdej chwili do obejrzenia.

Pośredniczymy w zakupach wszelkich towarów pierwszorzędnych firm.

Przyjmujemy wszelkie zastępstwo.

2518

Prosimy o odwiedzenie naszego kantoru.

Z poważaniem

Polski Dom Handlowo-Agenturowy

Spółka z ogr. odpow.

— ŁÓDŹ, ulica NAWROT 23. —

Bilans federalizmu.

II.

Niema już dzisiaj dwu zdań, że idea federalizmu, wytwór marzycielstwa, zaprzepaściła wiele naszych interesów na wschodzie. Faktem jest, że musieliśmy odstąpić sporo ziemi o dużym procencie ludności polskiej — Łotwie, tworzyło się fikcję federalistycznej Litwy, zamiast włączyć te ziemie do Polski, skoro sobie ludność tego życzyła. I oto sprawa wileńska oparła się aż o Ligę Narodów, doczekała się stanowiska, jakie zajął gen. Zeligowski, wreszcie najgorzej rzeczy — powodu szeregu intryg, przekupstw — plebiscytu.

Ta sama mniej więcej historia powtarza się z Białorusią. Był Mińsk, była Białoruś, grawitująca do Polski. Dziś nie mamy Mińska. Na Białejrusi jest zamęt, skutkiem budzącego

tam separatyzmu, odrębności narodowej białoruskiej, której na serjo brać nie można, zamęt dziś szkoda naszym interesom, skoro milion Polaków jest dziś poza granicami kraju. A obwody Kamieńca Podolskiego i Płoskirowa, które można było uzyskać od bolszewików, czemu sprzeciwiła się cała sprawa z Petlurą, jeden z wielu awanturników — karjerowiczów, który ziemie te wytrącił Polsce.

Zajęcie się sprawą wschodnią wprost zaniedbało bardzo sprawę zachodnią. Warmja, Mazury, nie zupełnie korzystne załatwiona sprawa Gdańska, na koniec intensywna praca dopiero tam, gdy idea federalizmu całkiem zbankrutowała, w walce o G. Śląsk, zagrożony przez spadek waluty i źle prowadzoną politykę zagranicą,

a potem miljarde stracone, co podkopało nasze interesy ekonomiczne i osłabiło znacznie politykę finansową, oto — plony federalistycznych dążeń. Nie mie rzyło się zamiarów na siły narodowe. W konkluzji przyszła zatem — przegrana. Ciężary były za wielkie dla powstającej dopiero Polski, to rzecz zasadnicza. To też dziś, gdy stoimy wobec likwidacji federalistycznego ideału, możemy dać wyraz potępienia za ten kierunek, jako nieszczęśliwy dla Polski.

m.

Polska a Łotwa.

Naturalnym sprzymierzeńcem i przyjacielem Polski od północy jest Rzeczpospolita Łotewska. Podobnie jak między Polską a Rumunią nie ma także między Polską a Łotwą żadnej sprzeczności interesów, a więc żadnego niebezpieczeństwa jakichkolwiek konfliktów w przyszłości. Łotwa posiada wspaniałe porty nad Bałtykiem, mianowicie Li-

Łosy do 2-ej klasy

Państwowej Loterii Klasowej

nadeszły

i wymieniają się w Administracji „Kur. Zagl.” 2546

biwą i Rygę, a porty te są najnaturalniejszym dostępem do morza dla nabytych świeżo wzwartym rozjem. w Rydze ziem litewsko białoruskich. Przytem jest rzeczą pewną, iż niezawisła Łotwa nie rezygnaby dla naszego tranzytu do morza żadnych trudności, podczas gdy, niestety w Gdańsku, na trudności takie musimy być przyzwyczajeni.

Z tego powodu jest rzeczą ze wszelkich miar wskazaną, aby zadziarsnąć jaknajściślej do sunki z Łotwą i dać znak widomy przyjaźni, łączącej naród polski z narodem łotewskim.

Jednym ze środków, prowadzących do tego celu było uznanie przez nasz rząd „de jure” istnienia niepodległej Rzeczypospolitej Łotewskiej w granicach już obecnie ustalonych, X.

Kapitulacja sówietów wobec kapitalizmu

Rada komisarzy ludowych wydała i ogłosiła uchwałę, stanowiącą zupełną kapitulację wobec kapitalizmu zagranicznych Radiodepesza, rozesłana z Moskwy, wskazuje ogólne zasady, na jakich rząd sówietów może pozwolić kapitalizmowi zagranicznemu na eksploatację bogactw naturalnych Rosji. Depesza iskrowa głosi: Rząd sówietów już dawno otrzymał oferty kapitalistów zagranicznych o ustąpieniu im praw na eksploatację bogactw rosyjskich, Rosja sówietcka istotnie potrzebuje zastosowania doświadczonych sił i wielkich środków materialnych a wobec tego gotowa jest pozwolić kapitalistom zagranicznym na eksploatację tych bogactw na terytorjum republiki sówietkiej. Część produktów Rosja zezwoliła wywozić zagranicę Rząd sówietcki oblicuje kapitalistom, że kapitalizm, włożony w przedsiębiorstwa nie zostanie znacjonalizowany, ale zrekwirowany dla przedsiębiorstw swoich. Cudzoziemcy mają prawo wynajmowania w Rosji sówietkiej robotników i pracowników.

Z Sejmu.

Dalsza dyskusja nad konstytucją.

WARSAWA (P.A.T.). Posiedzenie sejmowe z 2 bm. Przed porządkiem dziennym zabrał głos poseł Bartłicki (P.P.S.) zapytując pana Marszałka, czy uczynił już kroki w celu zwolnienia z więzienia aresztowanego posła Dąbala. Marszałek odpowiada, że kroków nie poczynił, czeka bowiem na opinię w tej sprawie komisji prawniczej.

Po odesłaniu do komisji dla spraw zagranicznych ustawy w przedmiocie ustalenia zasad, normujących stan prawny na ziemiach, przyłączonych do obszaru Rzeczypospolitej na podstawie umowy o preliminarznej pokoju i rozjemie, przystąpiono do dalszej rozprawy nad konstytucją, poczynając od art. 122.

Ks. Makowski (Zw. lud. nar.) dowodzi, że u nas w Polsce nie ma szkół, opanowanych przez duchowieństwo i niema powodu bać się klerykalizacji. Naukę religii bardzo często wykładają nauczyciele świeccy i dobrze wywiązują się z tych obowiązków. Mówca wzywa P.P.S. do szczerzego przyznania się, że partja dały do obalenia wszelkiej religii.

Ks. Kótula (Polskie stronnictwo ludowe) proponuje, aby w art. 122, który powiada: na początku jest powszechne i obowiązkowe, dodać słowa: dla dzieci i dla dorosłych, ponieważ państwo powinno także dorosłym analfabatom zapewnić pierwsze wykształcenie.

Pos. Thon polemizuje z wywodami posła ks. Lutosiawskiego, przytaczając dane statystyczne, mające dowodzić większej postępowości u ludności żydowskiej. Dział nasze wychwywać musimy na ludzi dobrych i sprawiedliwych.

Ks. Maciejewicz zaznacza pod adresem przedmówcy, że zamiast głosowania mógł przeciw rzekomemu fałszowaniu i komentowaniu talmudu, należałoby talmud przetłumaczyć na język polski i wtedy rozwiązałyby się wszystkie zarzuty. We własnym interesie należy odsłonić prawdę. Następnie poseł polemizował z socjalistami w sprawie rozdziału kościoła od państwa, zarzucając im nieważność do kościoła.

Do artykułu 128 zgłosił pos. Cwikowski poprawkę w myśl której zasady konstytucyjne mają być stosowane do wszystkich obywateli.

Pos. Pułak w imieniu P.P.S. zgłasza poprawkę, aby stan wyjątkowy mógł być wprowadzony przez rząd tylko za zezwoleniem Sejmu.

P. Dabanowicz wyjaśnia w sprawie senatu: Według nowej propozycji, senat ma się składać z dwóch grup nierównych. Cztery piąte części senatu mają być oparte na podstawie powołanego, takiego, równego i stronkowego wyboru. Cyfra członków senatu w ten sposób uzyskana, ma sięgać stu osób. Są jednak dwa ograniczenia: Prawo wyboru mają tylko ci, którzy ukończyli 30 lat, zaś wybieralność ci, którzy ukończyli 40 lat. Drugi moment dotyczy oświadczeń ról i wkłków, przyczem jednak wyjątkowa ustawa zawiera postanowienia dla tych, którzy wskutek ustawy o reformie rolnej zmienili posiadłość. Druga grupa obejmuje niejako rzeczoznawców w sprawach państwowych, których uzyskuje się przez wybór ich przez pewne instrukcje. Liczba tych rzeczoznawców będzie zbyt mała, aby mogli oni odegrać rolę decydującą politycznie, ale jest dostateczna, aby dać gwarancję, że senat spełni swoje zadanie.

Na marginesie.

Proroctwa berlińskie.

Głosowanie w Sejmie nad dalszym ciągiem ustawy konstytucyjnej odbędzie się w piątek, dnia 10 grudnia. Mimowoli nasuwa się pytanie, jak w czasie tego głosowania zachowywać się będą socjaliści thugutowcy i żydzi?

Odpowiedź na to pytanie już dziś dają pisma... berlińskie z ubiegłego tygodnia, które przewidują, że socjaliści polscy nie poprzestaną na jednym koncercie w sejmie polskim i przygotowują drugą taką awanturę w dyskusji konstytucyjnej. Rzecz charakterystyczna — pisze berliński korespondent „Rzeczypospolitej” — że Berlin wie o przyszłych wypadkach polskich, zanim jeszcze w pewnych kołach warszawskich zostaną postanowione. Zapomina jednak ów korespondent, że właśnie w ubiegłym tygodniu — jak donosi „Robotnik” — bawił w Berlinie poseł socjalistyczny Lieberman.

— et.

Z Górnego Śląska

Strajk kolejarzy na G. Śląsku.

KATOWICE. (tel. wł.) W ostatniej chwili otrzymaliśmy wiadomość, że dziś rano i wczoraj wieczorem zastrejkiwała część kolejarzy dyr. Katowickiej Ruch utrzymywany jest jednakże przy pomocy pozostałego personelu pracowniczego. Szczegółów brak.

O głosowanie emigrantów.

BYTOM. (P.A.T.) Prasa niemiecka podaje dziś treść noty o ustanowieniu rządów koalicyjnych w sprawie sposobu głosowania emigrantów mieszkających w Niemczech. Polacy domagają się, aby głosowanie odbyło się w innym terminie niż głosowanie ludności górnośląskiej.

Nota Koalicyjna do Niemiec.

BERLIN. (wł.) Rząd angielski wręczył notę niemieckiemu ambasadorowi w Londynie, w której proponuje głosowanie emigrantów w pewnej miejscowości na Zachodzie np. w Kolonii lub też w kilku miejscowościach pod kontrolą podkomisji górnośląskiej Komisji Plebiscytowej, wybranej w tym celu przez rząd koalicyjny. — Rząd niemiecki wysłał notę do Najwyższej Rady protestując przeciwko drugiemu głosowaniu w Kolonii.

Niemcy także zabiegają.

BERLIN (wł.) Niemiecki ambasador wraca do Paryża, gdzie na konferencji pokojowej przedłożył ważne propozycje w sprawie górnośląskiego plebiscytu.

Podziękia ks. Górnoszląskich.

BYTOM. (PAT) Konferencja ks. G. Śląska w dniu 30 mb. uchwaliła wysłać na ręce Prymasa polskiego, kr. kardynała Dalbora, następującą depeksę: „My ks. polscy G. Śląska, zgromadzeni dnia 30 w Bytomiu, wyrażamy naszym pomocnikom księżom wszystkich diecezji polskich szczerą i gorącą podziękę za ich pracę dla ludu górnośląskiego i oświadczamy, że z powodu naszej szczerzej liczby dalsza polityczna praca tych księży jest nie tylko pożądana ale konieczna”.

Strajk w Gliwicach.

GLIWICE. (wł.) W uzupełnieniu wiadomości o wybuchu strajku w warsztatach kolejowych, donoszą nam strajk objął warsztaty lokomotyw i ruchu. Przyczyną strajku są żądania radykalnych rad zawodowych. Robotnicy zatrudnieni na dworcu, w warsztatach wagonów i reperacyjnych pracują dalej. Ruch kolejowy nie ucierpiał wcale z powodu strajku ani też nie ma obawy, że się rozszerzy.

10 tysięcy mk. nagrody.

OPOLE. (wł.) Międzysojusznicza Komisja wyznaczyła 10 tysięcy mk. nagrody na wykrycie sprawców napadu na dworzec w Jastrzębiu i na wydawnictwo „Rybniker Standblatt” w Rybniku. Pozatem przyrzeczono współprawcom darowanie kary i nie wyjawienie nazwiska.

Propaganda.

BYTOM, Katowicki „Melterscher Gesangverein”, który się zresztą przy wszelkich demonstracjach przeciwko Polakom odznaczał, podjął obecnie podróż agitacyjną do wszelkich miast Niemiec, jak: Berlina, Kolonii, Essen, Frankfurtu itd. ażeby mieszkańcy tamże i w okolicach górnośląskich pokazać, co potrafi „deutsche kunst deutsche Art” i zalewolic tychże górnoślązków, by chmarami przybyli na Górny Śląsk i głosowali za Niemcami.

Na cel ten otrzyma po wyższe tow. śpiewu od państwa zapomogę w wysokości przeszło 10000 mk. Czy nasze Iwa śpiewacze nie mogłyby szejchnąć na G. Śląsk?

Tumult w prasie niemieckiej z racji plebiscytu.

BERLIN (tel. wł.) Cała prasa niemiecka, a osobliwie organy hakaty poświęcają olbrzymie artykuły sprawie górnośląskiej z racji domagania się Niemców, by zamieszkali poza G. Śląskiem niemcy pocho-

dzący z G. Śląka -głosowali w jednym dniu i na terenie plebiscytowym wraz z mieszkańcami G. Śląska. „Berl. Tageblatt” zaznacza że trzeba uwzględnić moment psychologiczny głosowania i znaczenie różne tegoż kiedy się głosuje w kole rodzinnem i znajomych lub też na obczyźnie gdzie bagatelizuje się tę sprawę. „Tagliche Ruudschau” domaga się od rządu protestuje przeciwko decyzji Ententy, by głosowano oddzielnie „a za protestem będzie cały naród niemiecki” „Germanja” oświadcza, że niemcy mają prawo domagać się, w myśl traktatu, by głosowanie odbyło się dla wszystkich w jeden dzień bez podziałów. Dlatego też zdecydowany protekst musi spotkać projekt czasowego lub terenowego rozdziału obydwu grup głosujących.

Listy z G. Śląsk.

W celu balsamowania ludu górnośląskiego „wielni ojczyźnie” na czele z ks. Uliczką i Urbankiem skrzętnie korzystają ze wszystkich ujemnych stron, jakich w nas dopatrzeć mogą.

Wystarczy wspomnieć, że kiedy pewien agitator na zabranie niemieckiej katolickiej partii ludowej rozpoczął przemówienie od podziwiania „nich będzie pochwalony Jezus Chrystus”, zaraz potem starał się przekonać słuchaczy swoich, że Polska zarzuciła to katolickie podziwienie, i że dlatego należy głosować za Niemcami. Znaszeli się jednak polacy, którzy przypomnieli mówcy, jak prusacy znęcali się nad kościołem i duchowieństwem. Przypomnieli czasy kulturkampf i furytowanie na G. Śląku w kościele niemców na niekorzyść polaków przyrodzonych gospodarzy tej ziemi. Do dziś jeszcze w wielu kościołach robotnik polski zmuszony jest w niedzielę bledz na nabożeństwo polskie o godz. 6 ej rano bo potem przez dziesiątą całą modli się Niemiec w swoim języku.

To też niedźwiedzią przysięgę przynieszą akcji górnośląskiej takie pisma, jak „Naprząd”, „Kurierek Ilustrowany”, i wazawki „Naród” Rozsądni i kochający Polskę Górnoszlązacy wyrażni na to wskazują, że sensacyjna odkrycia, podawane w tych dziennikach są z lubością wyśpiewane i tłumaczone przez dzienniki czasopiśma niemieckie. p-trzecie —wołają, niemcy —co się dzieje w Polsce!

Oto przysłowione — polnische Wirtschaft! I do takiego państwa chcecie należeć? Chcecie, aby wam zniszczone piątki, bogaty Górny Śląsk? To też trzeba zalecać, aby wspomniane dzienniki bardziej ogólnie omawiały sprawy, które z obowiązku dziennikarskiego omawiać należy, ale równocześnie oszczędzały farby na wielkie litery, które głoszą to crego powinniśmy się wstydić i nad czem ubolewać. Nadto publiczność niechaj krytyczniej patrzy na to, co bierz do ręki i niech grozom swoim nie popiera tego, co szkodzi naszym najżywniejszym interesom. Nas potrzebują górnoślązacy nam tem więcej potrzebny jest Górny Śląsk. — Z.

Projekt angielski plebiscytu.

PARYZ (wł.) Projekt angielski, tyczący się sposobu przeprowadzenia głosowania na Górnym Śląsku a mianowicie propozycji, aby Niemcy urodzeni na Górnym Śląsku, lecz tam nie mieszkający, głosowali w Kolonii lub prowincji nadreńskiej, okupowanej przez wojska ententy, nie został jeszcze zakomunikowany rządowi francuskiemu. Rząd polski i niemiecki otrzymały w tej sprawie bezpośrednie informacje z Londynu. Na wypadek nieuznania projektu ustanowiona została specjalna komisja pod dyktando komisji międzysojuszniczej na Górnym Śląsku. Głosowanie odbędzie się grupami, według gmin do których należą mieszkańcy, i stosownie do przepisów traktatu wersalskiego. Głosowanie w Kolonii będzie

miało miejsce równocześnie z głosowaniem na Górnym Śląsku. Datę ustanowiono na 17 stycznia 1921 r. Jeżeli głosowanie przeprowadzone będzie łącznie na Górnym Śląsku emigranci niemieccy zostaną dopuszczeni do głosu dopiero w tydzień po głosowaniu mieszkańców na Górnym Śląsku. W Paryżu nie jest dotąd znana odpowiedź rządu polskiego na propozycję angielską. We dług wiadomości z kół politycznych dobrze poinformowanych należy spodziewać się odpowiedzi odmownej zarówno ze strony polskiej, jak niemieckiej. W Paryżu wywołuje pewne zdziwienie wypadek odmownej odpowiedzi obydwu rządów, które mają interesy sprzeczne, a które mimoto nie chcą znać przedłożonego im projektu.

Projekt Konstytucji wolnego m. Gdańska.

GDĄŃSK (P.A.T.) Po ustaleniu ostatecznego projektu Konstytucji wolnego miasta Gdańska wprowadzono następujące ważne zmiany: art. 4 brzmi: Językiem urzędowym jest język niemiecki. Części ludności, mówiącej po polsku będzie zapewniona swoboda rozwoju narodowego zwłaszcza w używaniu języka ojczystego w szkołach, administracji i wymiarze sprawiedliwości. Szczegóły będą ustalone ustawowo; art. 5 zmienił się na artykuł o brzmieniu

następującym: Wolne miasto Gdańsk nie może służyć jako podstawa militarna zarówno lądowa, jak i wodna. Na terenie wolnego miasta nie mogą być budowane fortyfikacje; wyrób amunicji i materiałów wojennych w granicach wolnego miasta Gdańska jest wzbroniony. Na żądanie Ligi Narodów senat wolnego miasta musi jej udzielić urzędowych informacji w sprawach oficjalnych, dotyczących wolnego miasta Gdańska.

Sowiety nie chcą pokoju.

WROCLAW (tel. wł.) Prasa niemiecka pragnąc wywrzeć wpływ na akcję plebiscytową, donosi z Rygi, że wkołach bolszewickich krąży wiadomość, że rząd sowiecki na notę ministra spraw zagr. Sa-

piechy co do ustalenia terminu zawarcia traktatu pokojowego — zamierza zaproponować dalsze zawieszenie broni na przeciąg 2-ech miesięcy, bez możliwości obustronnego wypowiedzenia.

Rezultaty listu kard. Bertrama.

BYTOM (P.A.T.) Antypolskie rozporządzenie Kardynała Bertrama spotęgowało u ludu górnośląskiego żądanie odłączenia Górnego Śląska od diecezji wrocławskiej. Biskup Bertram nie umiał po polsku, Niemcy informowali go o

stosunkach górnośląskich. Podobnie postępował monsignor Ratti. Polacy Katolicy na Górnym Śląsku nabrali przekonania, że dla nich nie istnieje Kościelny Komitet plebiscytowy.

Mandat wojskowy dla Gdańska.

GDĄŃSK (PAT.) Nadburmistrz Salm wyjechał do Genewy. Jak donoszą dzisiejsze dzienniki wyjazd jest w związku z ostatnim wyjaśnieniem kwestji polskiego mandatu wojskowego

go w Gdańsku, oraz z oświadczeniem ministra spraw zagranicznych Sapięchy na sobotniej konferencji z przedstawicielami prasy w sprawach, dotyczących Gdańska.

Milionówki.

WARSZAWA. (PAT). Podczas dzisiejszego ciągnięcia dwóch „milionówek” wygrane padły na Nr. 2775926 i 2837544. Oba numery były sprzedane w Warszawie. Właściciele tych numerów nie są jeszcze znani.

Zamach na Lenina.

WARSZAWA (wł.). Według doniesień „Journal de Pologne” dokonano zamachu na Lenina, który się nie udał. Sprawcę tego zamachu ujęto. Zamachowiec działał w roli rewolucjonisty radykalisty.

Trocki umieszcza płoło.

WARSZAWA. PAT. „Gaz. Poranna”. W jednym z banków w Brazylii Trocki ulokował 80 milionów rubli w złocie.

Stanowisko Lengeus zachwiane.

WARSZAWA. (PAT). „Rzeczpospolita” dowiaduje się z Paryża, że stanowisko francuskiego premiera ministrów Lengeus jest zachwiane, wskutek kompromisu zawartego w sprawie plebiscytu na Górnym Śląsku, gdyż kompromis ten uważany jest za kapitulację Francji wobec stanowiska Anglii. Drugą przyczyną jest stanowisko Lengeus w sprawie Greckiej. Prasa francuska jako ewentualnych zastępców wymienia Vivianiego i Brianda.

Udział Polski w wydatkach Ligi narodów.

LONDYN. (wł.). Wydatki Ligi narodów do czerwca 1920 roku wyniosły przeszło 329 tysięcy funtów szterlingów. Polska uczestniczyć ma w tych wydatkach suma 16,234 funtów szterlingów. Przy podziale wydatków na Ligę Narodów Polska zaliczona została do państw pierwszej kategorii i na równi z Anglią, Francją, Stanami Zjednoczonymi i innymi mocarstwami. (Zaszczyt zaliczenia Polski do państw pierwszej kategorii kosztować będzie Polskę narazie około 30 milionów marek.

Miliard niedoboru

MONACHJUM. (wł.). „Muenchener Ztg.” donosi: Niemieckie koleje żelazne w miesiącu listopadzie wykazują znów miliardowy niedobór. W samej Bawarii w pierwszej połowie listopada rozchody przekroczyły o przeszło miliard dochody.

Król Konstanty powra do Aten

GENEWA (tel. wł.). Według „Tempsa” w urzędowych kołach stańskich zapewniano, że Francja nie będzie mogła przeszkodzić powrotowi króla Konstantyna, ponieważ Anglija i Włochy zgodziły się nań.

Zgon cesarzowej

KATOWICE. Donoszą z Berlina, że cesarzowa niemiecka zmarła.

Ukraina nie będzie w Lidze Narodów

WARSZAWA (PAT). „Gaz. Por.” podaje: Liga Narodów odmówiła przyjęcia Ukrainy do Ligi.

Sprawy parcelacji

WARSZAWA 4 XII (PAT). W najbliższych dniach odbędzie się posiedzenie posłów mekkańskich na którym będą omawiane sprawy związane z parcelacją, zwłaszcza dotyczące zapobieżenia tutejszej parcelacji i przeprowadzenia reformy rolnej we Wschodniej Małopolsce.

Smierć ks. biskupa Łosińskiego

WARSZAWA. (PAT). Pięć dni temu donoszą: „Białoruskoje słowo” pisał, że zakładał M. Łoski ks. biskup Łosiński zmarł na tyfus.

Działacz litewski w Warszawie

WARSZAWA. 4 XII. (PAT). Pięć dni temu donoszą: Działacz do Warszawy znany działacz litewski, domniemany prezydent Litwy Kowalski, Burtyko.

Sprawy robotnicze.

Czy go żądają robotnicy radomscy.

Robotnicy radomscy, zorganizowani w Związku zawodowym metalowców, szewców, garbarzy, w „Zjednoczeniu Zawodowym Polskiem w Radomiu”, na ostatnim swym zebraniu uchwalili następującą rezolucję:

Domagamy się od Sejmu kary śmierci na paskarzy i su-

rowego wykonywaniach odnośnych wyroków od sądu, aby wszelkimi środkami zapobiegał drożyznie, a przede wszystkim nieść wyżywienia rodzin robotników, i zapobiedz rozpaczliwej doli robotnika, oraz, aby rząd dokładał wszelkich sił do uruchomienia przemysłu w państwie Polskim i smierci robotnicy bezrobotnych.

Z powodu uroczystości odsłonięcia pomnika poległym Górnoszląskom

Uroczystość rozpocznie się dnia 12 bm. przyjęciem delegacji górnośląskich i braci Górnoszlązków na moście Szopienickim, skąd po powitaniu, ludność naszego miasta, przybyłe delegacje z kraju i goście górnośląscy udadzą się na nabożeństwo do kościoła parafialnego.

Po nabożeństwie wyruszy pochód na cmentarz, w celu dokonania głównego aktu uroczystości, odsłonięcia pomnika.

Napływ gości przewidywany jest znaczny. Komitet obchodu uroczystości zwrócił się do miast: Warszawy, Krakowa, Lwowa, Poznania, Cieszyna, Lublina, Łodzi, Nowego Targu i Grudziądza z prośbą o przysłanie delegacji tych miast. Nadto Komitet prosił sejmiki powiatowe Łowicza, Miechowa, Ostrołęki, Sieradza, Lublina, Nowego Targu, Opoczna o przysłanie delegacji włościańskich. Z wybitnych osobistości kraju spodziewany jest przyjazd p. marszałka Sejmu, arcybiskupa Teodorowicza, biskupa Łosińskiego, posła Korfanteo, p. wojewody kieleckiego.

Wszystko zapowiada, że zjazd będzie liczny.

Wobec powagi uroczystości Komitet zwraca się z gorącą prośbą do mieszkańców naszego miasta, aby swym zachowaniem przyczynili się do tego, by uroczystość wypadła jaknajpomyślniej.

Miasto nasze musi przybrać uroczysty wygląd.

Niech już dzisiaj obywatele nasi pomyślą o tem, by ozdobić domy flagami i uporządkować ulice.

Ale najważniejszym obowiązkiem jest zachowanie ładu i porządku. Ponieważ uroczystość zgromadzi kilkadziesiąt tysięcy obywateli, przeto miejscowa ludność powinna unikać wstydkiego, coby mogło wywołać zamieszanie lub przeszkadzać posuwaniu się pochodu.

Korporacje miejscowe, stowarzyszenia, związki i instytucje proszone są o wzięcie udziału w uroczystości. Mają wystąpić z chorągwiąmi i odznakami.

Jednocześnie Komitet zawiadamia ofiarnych naszych obywateli, że w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej zostało otwarte konto Komitetu, gdzie można składać ofiary na plebiscyt i na wydatki, związane z kosztami uroczystości.

Koszty będą niemałe, bo miasto musi godnie przyjąć swych gości.

Zwracamy się więc z garącym apelem, by każdy, komu jest droga sprawa Śląska, pospieszył z ofiarą.

I to nie tylko Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa w Sosnowcu przyjmuje na ten cel ofiary. Można je składać we wszystkich oddziałach wspomnianego banku w całym kraju. Apel więc ten zwraca Komitet do wszystkich ofiarnych obywateli kraju.

Za prezydium Sekcji agitacyjnej przy Komitecie obchodu uroczystości odsłonięcia pomnika poległym powstańcom górnośląskim.

Bronisław Knothe

Jeszcze o szpitalu „Frydrychówka”.

O szpitalu „Frydrychówka” pisał „Kurier Zagłębia” niejednokrotnie. W notatkach pisma tego były mniej więcej wyrażone słowa pod adresem rozmaitych osób, kierujących już to gospodarstwem, już to szpitalnym wydziałem szpitala.

Niestety uwagi te wywołały jedno polemikę a nie odnośny efektu pożądanego i szpitalna gospodarka jak była złą, tak i teraz coraz więcej gorszą się staje.

Komendant szpitala p. Doroczeń, chociażby chciałby zrobić tam „dobre obce”, dzięki swej niedołączności i brakowi zainteresowania się szpitalem spowodował to, że każdy w szpitalu pracuje i gospodaruje na swą rękę. Stąd też nieustannie ponosi kradzieże w magazynach szpitalnych, których ślady dyskretnie „zacierano” przez władze szpitalne, mimo iż ludność około liczna dziwi się temu, że tak się „cicho” te sprawy załatwia a sprawców łagodne kara. Stąd też 15 pańien, przyjętych do szpitala na porady biurowe nie otrzymało od dnia przyjęcia ich pensji i musy się zapożyczać.

Stąd też, choćby dlatego, że komendant Doroczeń wszystkiego zaledwie kilka razy i to przed przyjazdem komisji lustrował szpital, czyniąc to pobieżnie i nikogo o nic nie pytając — również i tropy zmarłych w szpitalu leża jak to było ostatnimi czasy po 6 dni nieopogrzebane (z braku pono drzewa na trumny). Jakże smutki mogą mieć takie wypadki łatwo zrozumieć jeżeli się weźmie pod uwagę, że u nas więcej bolszewicy chorzy na dzumę płucną (hispanka z silnymi objawami) tyfus plamisty, brzusznym i dyszenterję.

Jak izolowano np. chorych zaraźliwych i epidemicznych od chorych akórnym świadczą fakt, że niektórzy chorzy np. na świerzb znajdujący się razem z chorymi na tyfus brzusznym i plamisty oraz dyszenterję w okresie rekonwalescencji, zarażili się temi ostatnimi chorobami i zmarli, itd. itd. W.Z.

Z rady miejskiej.

Na ostatnim 47-em plenarnym posiedzeniu Rady miejskiej w dn. 2 bm. po odczytaniu korespondencji bieżącej, salutowano następującą sprawę.

1) Na sporządzenie ogólnego planu kanalizacji m. Sosnowca Rada Miejska uchwaliła wysygnować mk. 400,000 W tej materji prowadzona była dłuższa dyskusja, w rezultacie sporządzenie wspomnianego planu postanowiono powierzyć inż. Romanowi Korolowskiemu z Poznania, na skutek oferty tego inżyniera i pochlebnych o nim referencji.

Rada Miejska zatwierdziła wydatkowaną przez magistrat 10,000 mk. na przyjęcie

Z Zagłębia o Zagłębiu.

Koresp. z Dąbrowy donosi: Miejski wydział aprowizacyjny od dłuższego czasu jest traktowany po macoszemu, gdyż o trzymuje tak mierny przydział maki, że ludność nie może otrzymać urzędowej racji chleba nie realizuje ani połowy kuponów i jest przez to zmuszona chleb nabywać w prywatnych sklepach, płaćąc obecnie po sto marek za 6 funtowy bochenek który prawie zawsze nie ma pełnej wagi i trakuje mu po pół po jednej czwartej funta. Zagadkowym jest fakt, że chleb, nabywany po paskarskich cenach z wyglądu jest podchwy do chleba, wypiekanego z maki kontyngentowej i w piekarniach miejskich lub kopalnianych, i

prawie zawsze po paskarskich cenach można go dostać i ile kto chce. Ołtę są tacy, którzy korzystają w kilku eprowizacyjnych, a teraz, będąc bardzo ni, pobierają na 467 osób i zbywająca czyi innemi słowy mówiąc, kradzieżą ilość sprzedają na parę do sklepów lub kompartmentów bezpośrednio lub za pośrednictwem innych, jak np. pewnej inteligentnej pani pani. Ułtę, która ma stale do sprzedania chleb z literami F. S. R., a często i makę i 20 funtów cukru; powiada, że robi to bezinteresownie dla dwóch do brych znajomych.

Naprzekąd funkcjonariusz policji Państwowej, urzędującej w gmachu Magistratu, niejaki p. Ludwik Cebula, od dłuższego czasu zauważył, że między 8-9 godz. wieczorem jakś kobieta przychodzi do piekarni miejskiej znajdującej się przy Magistracie i wynosi laskę pakunka większej wagi pod chustką

Wskutek tego postanowił zaobserwować ją i w dniu 9 go listopada wieczorem, wychodząc z tartowni zauważył znów tę samą kobietę, przechodzącą koło piekarni miejskiej która prosto weszła do piekarni i po chwili wyniosła ją kłosek ukryty pod chustką. Zatrzymawszy kobietę, stwierdził, że w pakunku, który z piekarni wyniosła, jest mąka. Na pytanie skąd ją wzięła, odpowiedziała że kupiła od kobiet a następnie gdy ją poprowadził koło piekarni do biura policji w tymże podwórzu, kobieta owa krzyknęła na swego męża „Andrzeju” a na krzyk jej wybiegł z piekarni piekarz i kierownik tej Andrzeja Siciarka który wyrwałszy od żony pakunek, rzucił do piekarni, mówiąc że to jest nie mąka, lecz „smiotki” niezdatne na chleb.

W komisariacie policji owe „smiotki” okazały się czystą mąką wagi 39 i pół funta, wy-

dana przez miejski wydział a prowizacyjn na wypiek chleba dla ludności magistrackiego rejonu, poczem zatrzymana oświadczyła, że mać jej kasa przyjąć, a ten przyznał, że mąka jest kontyngentowa przeznaczone na wypiek i żonie każe wziąć ją na barzecz.

Po Siciarkach policja przesłuchała pana kierownika wydziału aprowizacyjnego pod którego zarządem jest piekarnia miejska i który zakomunikował że Siciarek otrzymuje 8 kg maki nadkontyngentowej z miejskiego Wydziału Aprowizacyjnego i przypuszcza że mąka odebrana Siciarkowej a d pochodzi.

Siciarkowie, ochłonawszy po pierwszym wrażeniu poprawiając się ponownie dali zeznanie, że mąkę nabył Siciarek w komisariacie.

Pan kierownik tym razem nie uwierzył, że Siciarek z każdego transportu wydanego mu do wypieku kradł po kil-

kadziesiąt funtów i słusznie. Wszak jak sam opowiada ze wszystkich piekarzy, mających powierzony wypiek chleba kontyngentowego dla miasta Siciarek z wydatną mu maką, wypiekał największą ilość chleba z czego wychodziłoby że pan Siciarek kradł maki jak naj-najmniej. Leży w takim razie kradli inni piekarze?

Magistrat na posi dzeniu swym postanowił p. Siciarka, zawiesić w czystościach piekarskich choć według zdania pana kierownika był najlepszym piekarzem z maki kontyngentowej.

Powyższe fakty służą jako ciekawa charakterystyka naszych stosunków w Zagłębiu. Wiele wiemy, ale narazie niepodobna pisać nam o różnych kwestijkach a la wyżej podana

J. M—ski,

dziesięciu górnośląskich w czasie święta młodzieży.

Ponieważ fundusze Komitetu przyjęcia gości górnośląskich nie wystarczyły, Magistrat w ostatniej chwili na skutek prośby Komitetu przyszedł mu pomocą. Ze względu na doniosłość i znaczenia przyjęcia gości z kordonu—Rada Miejska uznała, że Magistrat postąpił dobrze.

3) W 2-em i 3-em czytaniu ustawy o poborze jednorazowej daniny na rzecz armii od mieszkańców m. Sosnowca Rada Miejska uchwaliła pobrać daninę na rzecz armii od mieszkańców Sosnowca: a) od dochodu za 1919 r. — w wysokości jednej trzeciej podatku dochodowego. b) od majątku osób, które w 1919 r. wykazały zupełnie brak dochodu, a majątek posiadają — w wysokości jednej dziesiątej procentu wartości tego majątku.

4) Projekt budżetu na czas od 1 kwietnia do 31 grudnia r. b. dla miasta Sosnowca, przewidujący 17 milionów 798 tysięcy 894 marki w przychodzie i rozchodzie — Rada Miejska przyjęła.

5) Wniosek Komisji Skarbowej w sprawie skreślenia zaległych podatków miejskich za czas od 1903 r. do 1912 w kwocie 112.111 fan. 50. (za sumę tę słożyły się bardzo drobne kwoty zaległych podatków u osób częściowo zmarłych ius). Rada Miejska przyjęła.

Wyegzekwowanie tych sum nie opłacałoby się zupełnie.

6) Nad sprawą skreślenia podatku sakialnego za lata 1917—1919, należącego od p. J. Gasiewskiej w kwocie mk. 888, f. 52 Rada Miejska przesłała do sądu ds. 1919 r.

7) Wniosek Magistratu o uchwaleniu poprawki w sprawie pożyczki mk. 7.000.000 na roboty publiczne, uchwalenia pożyczki rządowej w wysokości 1 miliona mk. pożyczki Robot, Stowarzyszenia Spożywców — z powodu spóźnionej pory i braku wymaganej przez ustawę quorum odłożono do następnego posiedzenia. (ZS.)

Policja się bawi, czyli smaczny rosół z kotka.

W ubiegłą sobotę krotchwilny kierownik XI komisariatu P.P. w Zagórzu p. R. lubiący po pijanemu urządzić ćwiczenia i zbiórki policjantów (całkowicie w nocy), wraz z swym sekretarzem p. G. słynnym chodowcą królików z racji zbyt wielkiej ilości wolnego czasu wpadł na oryginalny ich udział, koncept

Oświadczył mianowicie policjantom, że urządzają dla nich specjalną bibliotekę, na którą p. sekretarz założył jedne go ze swych królików na rosół. Gdy rosół został przyrządzony — zaproszono wszystkich policjantów. Rosół był jednak zdaniem zaproszonych niezbyt góły a mięso miało delikwenty smak... Po uciesze p. kierownik wezwał policjantów do swej kancelarii na... zbiórke.

Gdy ci tam przybyli — urzędnik oryginalnie widać. Na stole stał... wypchany kot a obok niego paliły się dwie świecy.

Przed kotem zaś leżało... „urzędowe” — oświadczenie nieboszczyka kota, że go sędziwno zapytaniem. Jak im smakowały mięso i rosół i za jakie przestępstwo kota zgładzono ze świata? Rozbawiony kierownik „pękał ze śmiechu” a zamiast instrukcji służbowej od pawiał gwałtownie nad nieboszczykiem.

Policjanci kolejno zaś odbywali podróż do... miejsca ubec

nych rokowań pokojowych. Podróż ta pono trwała dni kilka. skutkiem czego uczestnicy uczyli się nie szawili się na służbę. Świadkiem tego — „dowcipu” była pewna interesantka, która dawała się powadze p. kierownika i jego... genialnym pomysłom...

Oto fakt. A teraz zapytujemy, czy wolno jest policji spędzać czas na podobnego rodzaju zabawach stąd, kiedy w mieście szerzą się epidemicznie kradzieże a napady zdarzają się w biały dzień? Ano policja się zawił.

Od Administracji.

Szanownych abonentów, którzy zalegają w opłacie Kurjera, prosimy o łaskawe uregulowanie zaległych rachunków.

Ciężkie warunki wydawnicze zmuszają nas do pobierania w przyszłości opłaty za prenumeratę Kurjera z góry.

Kto zaś w ciągu paru dni nie ureguje zaległych rachunków temu będziemy zmuszeni wstrzymać wysyłkę gazety.

Kronika.

— Skutki zwiększenia koncyngentu spirytusowego W tych dniach p. X. zamieszkały przy ul. Nacz. Piłsudskiego, ucięższywszy się zwiększonym przydatkiem spirytusu dla restauratorów tak się uraczył, że powracając późnym wieczorem do domu w stanie istnego „w niebowlęcia” zamiast do swego mieszkania na II piętrze — trafił na I piętro — do mieszkania pewnego żyda.

Przekonany był, że znajduje się... u siebie. Zoczywszy więc w... swoim mieszkaniu liczną obecność rodzinną wpadł w stan tak zw. szewskiej pasji...

Wymachując na wszystkie strony łaską i grojąc wszystkim obiciem — tak steroryzował Bogu ducha winną rodzinę zabierając się do snu, że na jego k. rzy: „Co wy tu robicie?” (tu nastąpił szereg epitetów, nie nadających się do powtórzenia...) „Wynocicie mi się stąd!” — wszyscy jak na komendę opuścili lokal, wybiegając na korytarz. Ponieważ na korytarzu było zbyt zimno, dbali o zdrowie rodzinny ojciec teście śmieleszej natury osobliwie, wytknąwszy głowę przez drzwi, z desperacją zawołał: „Panie pan się pomylili, pan wyżej mieszka... tu moje mieszkanie!”

Pan X. ochłonawszy trochę i rozszerszawszy się, skonstatował prawdziwość przynajmniej swakuowanego i wrzasnął: „A co mi pan tego zaraz nie powiedz!” — Odbyły się naturalnie przeprosiny i obie strony wróciły do swych mieszkań.

Jaki z tego morał?... — Oto są skutki nadzwyżki... wódek!..

I oto skutki zwiększenia w restauracjach ilości wódek!..

— Jeszcze skutki alkoholu... Dowiadujemy się, że do tymczasowego referenta Okręgowego Urzędu Walki z Lichwą w Będzinie, p. Zygmunt Narutowicki, zwolniony został z dniem 1 listopada r.b. z pełnionych przez siebie obowiązków.

Jednakże p. N., szczególnie gdy jest podchmielony, legitymuje się w dalszym ciągu... nieodebrana mu dotychczas legitymacja, jako referent co może go narazić na konflikt odnośniami władzami.

— Z Policji. W dniu dzisiejszym stanowisko komendanta powiatowej na pow. Będziński objął nadkomisarz P. P. p. Goździcki dotychczasowy komendant powiatowy policji pow. Drohobyckiego.

— Z racji wyjazdu z Zagłębia tymczasowego komendanta powiatowego p. H. Charlema na poprzednie stanowisko do Warszawy — wyścił funkcje narzucając policjantów i kierownicy komisariatów policji słożyli zebrane w czasie pożegnania mk. 2.000 w administracji naszego piśma na fundusz plebiscytowy.

— Kto lubi pasek? Komisja Kontroli Cen przy Wydziale A prowizorycznym Magistratu m. Sosnowca pociągnęła do odpowiedzialności następujące osoby za przekroczenie ustalonych cen:

1) Jabłońskiego Marjana, rzecznika przy ul. Nowopogońskiej Nr. 25 który za pół funta słoniny pobrał, mk. 35 zamiast 29 mk. oraz zmuszał kupujących do brania wędlin przy nabywaniu słoniny.

2) Zberacką Katarzyną, mającą jatkę na targu w Pogon króla za 1 funt mięsa wołowego pobrała mk. 40 zamiast 30. Ciekawe, że niektórzy sprzedawcy pociągali się kilkakrotnie do odpowiedzialności. Czytby reklamowali ich w prasie tak im się podobało?

— O przekazy i listy pieniężne. Zprowadza się w urzędach pocztowych w których stosunki miejscowe na to pozwolą, doręczanie przekazów pocztowych z pieniędzmi do 2000 mk. odbiorcom do domów, w miejscowym okręgu doręczeń urzędów pocztowych, oraz w służbowych okręgach listonoszów miejskich. Uznaniu okręgowych Dyrekcji poczt i telegrafów porostawia się rozszerzenie tej granicy doręczania listów wartościowych i przekazów czekowych odbiorcom do domu do kwoty 10.000 mk. Miejscowości w których będzie się odbywało doręczanie powyższych przesyłek pocztowych odbiorcom do domu, oraz termin rozrządzenia doręczania ustala Dyrekcja i podadza do publicznej wiadomości za pośrednictwem prasy (—) Steśłowicz.

— Zabawa taneczna W dniu 5 stycznia stataniem Staw. Teatralików odbyła się zabawa taneczna z której dochód organizatorzy przeznaczają w połowie na plebiscyt, a w połowie na samopomoc młodzieży.

— Na gwiazdkę dla żołnierza Fama C. G. Schön ofiarowa p. dyr. Siemiradskiej na gwiazdkę dla żołnierza 60 metrów ma terjału na rękawiczki dla żołnierzy: na teście cel p. Paweł Kucharski ofiarował 2 tysiące guzików.

— Na dożywianie chorych W szpitalu (pałac Solonia gdzie obecnie znajdują się 180 chorych żołnierzy konieczne jest dożywianie ich. Wobec tego opiekunka p. dyr. Siemiradskiej zwraca się do ogółu o nadwyżanie produktów dla chorych

— Zgon Wczoraj po ciężkich cierpieniach zmarła obywatelka m. Sosnowca, żona pracownika cłogoletniego kolejowego dyr. Wareszawskiej p. Antonina Srenk,

Z teatru.

Dziś teatr czynny dwukrotnie: popołudniu po cenach znanych pełna humoru operetka „Cyrkówka”, wieczorem „Lalka”, obie operetki wyposażone są w specjalne tańce.

W poniedziałek znakomita farssa: wywołująca bezustanny śmiech „Wojna z żonami”.

We wtorek po raz pierwszy „Dziewczyna z fijołkami” operetka ciesząca się wspaniałym obrazyem powodzeniem.

— Dziś w Będzinie teatr czynny dwukrotnie: popołudniu dla uczącej się młodzieży „Słaby panieński”, wieczorem „Sprzedana”. Początek przedstawień: popołudniowego godz. 3 i pół, wieczorowego godz. 8.

— Lalka na Saturnie wystawiona będzie jutro z p. Bonecką — Fedyczkowską w roli tytułowej, urozmaicona specjalnymi tańcami. Początek o godz. 8 wieczorem.

Licytacja

Stosownie do naszej zapowiedzi wczoraj o godz. 9 m. 30 rano, odbyła się ostateczna licytacja kołnierza damskiego do której stanęło 6 osób.

Licytacja rozpoczęła się od 5.100 mk. i w parę minut doszła do 8000 mk. którą to sumę ofiarował p. Marjan Jagiellowicz który też został szczęśliwym posiadaczem kołnierza.

Więcej szczęśliwymi będą biedni uczniowie gdyż sumę tę natychmiast wypłaciliśmy Towarzystwu pomocy dla niezamożnych uczniów i uczennic za kwitem Nr. 2859.

Biuro Powiatowego Komitetu Plebiscytowego

mieści się przy Ekspozyturze Komisariatu Plebiscytowego Górnośląskiego przy ul. 3-go Maja Nr. 20, gdzie informacji udziela pan poseł W. Sosiński.

Biuro czynne od 8-ej do 1-ej i od 3-ej do 5-ej po południu. 2424

Zofja Lipska

Nauczycielka, zmarła w d. 2 grudnia 1920 r.

Wyprowadzenie zwłok do kościoła parafjalnego, a po nabożeństwie żałobnym na cmentarz miejscowy, nastąpi w poniedziałek dn. 6 grudnia o godz. 9 rano z mieszkania przy ul. Targowej Nr. 8.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych pograżeni w głębokim smutku

2592

SIOSTRY i BRAT.

W dniu 7 go grudnia 1920 r. jako w bolesną rocznicę śmierci ojca naszego

ś. p. Józefa Koralewskiego

Weterana 63 roku i syna

ś. p. Antoniego Koralewskiego

plut. ochotnika legionów polskich 42 p. strzel. kres.

zostanie odprawione nabożeństwo żałobne za spokój ich dusz w kościele Pogońskim o godz. 8 i pół rano,

2580

na które zapraszają Syn, Synowa i Rodzice.

WAŻNE DLA GÓRNOŚLĄZAKÓW I GÓRNOŚLĄZACZEK I

Rejestracja Górnoślązaków i Górnoślązaczek w Sosnowcu dokonywana jest w Wydziale Rejestracyjnym Komitetu Plebiscytowego przy ul. KOŚCIELNEJ Nr. 3 u kierownika szkoły p. Feliksa Ankersztejna. Biuro czynne od 9 rano do 6 wiecz. 2494

Na gwiazdkę Na gwiazdkę
P O L E C A : 2579

A. Kolewińska

3-go Maja 24, w Sosnowcu.

Bluzki gotowe, pończochy, rękawiczki, towary modne i przybory do szycia oraz wielki wybór zabawek.

GARBARNIA „SOSNOWICZANKA”

W SOSNOWCU

ul Wysoka dom p Tomczaka Posiada na składzie skóry gotowe, oraz przyjmuje skóry surowe do wyprawy. 2238

Lekarz-Dentysta

A. Ingster

b. asystent berlińskiej polikliniki Sosnowiec, ul. Warszawska 10.

Choroby zębów i jamy ustnej. Badanie i leczenie zębów za pomocą elektryczności.

Operacje chirurgiczne jamy ustnej Wzmacnianie chwiałających się zębów odbarwienie — clemnych. Zęby sztuczne na kauczuku i złocie z podniebieniem i bez. Plomby, korony i mostki na złocie i platynie

po 9—12 i 2 pp—6 w niedzielę i święta od 10—12 2278

Dr. medycyny

Józef Halacz

b. ordynator kliniki zagranicznych ordynuje w chorobach wenerycznych skórnych i wewnętrznych

od 3—7 wieczór (oprócz świąt).

Badanie krwi Preparat 606(914 BĘDZIN N. wy Rynek 2 m 3

Do Obywateli miasta Sosnowca.

Na cześć poległych bohaterów w walce za wolność i połączenie się z Polską, naszych braci z G. Słacko, odbędzie się dnia 12 grudnia uroczystość odsłonięcia pomnika na cmentarzu w Sosnowcu.

Komitet Urządzenia uroczystości zwraca się z gorącym apelem do patriotycznych uczuć obywateli Sosnowca, aby zechcieli przygotować w swoich mieszkańcach na dzień uroczystości kwatery dla licznych delegacji, mających przybyć ze wszystkich zakątków Polski.

Zgłoszenia, co do ilości osób, jakie mogą być przylete z podaniem posiłku uprasza się nadawać do dnia 10 grudnia do Ekspozytury Komisji Jędrzejowskiej, ul. 3-go Maja w Sosnowcu.

Komitet.

Sosnowiec, dn. 1.12.1920 r.

2571.

TOWARZYSTWO AKCYJNE

Zjednoczona Korporacja Baltycka

W LONDYNIE

FILJA POLSKA

Alja Ujazdowska 39

Warszawa

Telefon 71-15

IMPORT.

Towary kolonialne

Ryż kakao, pieprz, herbata, sago, garbniki.

Surowce

Włna, bawełna, lój zwierzęcy, boraks, saletra.

Pasy Balata, obuwie, mydło — zwyczajne.

EKSPORT.

Drzewo: sosnowe, jodłowe, świerkowe, osina, kłocę dębowe, na forniery, klepki dębowe, forniery dębowe.

Cement.

Chmiel ze zbioru 1920 r. oraz wszelkie inne artykuły, które mają zbyt na rynku angielskim i których wywóz jest dozwolony.

KOMUNIKACJA MORSKA (co tydzień)

Stawowa i pasażerska pomiędzy: Londy, Gdansk, Libawa, Ryga i vice versa. FILJE: Gdansk, Lódź, Libawa, Ryga, Helsingfors, Kowno. 2599

Doktor

Marja Dzierżanowska

w Dąbrowie

róg Stawkowskiej i kr. Jadwigi

choroby kobiece

8-10 rano i 4-7 popołudniu.

Akuszerek — Gynekolog.

Doktor medyc.

SIANOŻĘCKI

B. asyst. prof. Otto w Petersburgu

Przyjmuje od 3 do 7 godz.

Ulica 3-go Maja № 24.

Do nabycia w aptekach, drogeriach, perfumeriach i t. p.

Gener. reprez. na Polskę Lesenkiewicz i S-ka

Zastępstwo na Kongresówkę

Segal, Warszawa, Leszno 18. Tel. 15324

Dr. HEJMAN

Choroby uszu, nosa i gardła

od 1-2 pp i od 6-7 pp.

KOŁŁATAJA Nr. 10 1487

Zawiadomienie.

Wobec stałych nieporozumień i pretensji ubezpieczonych do lekarzy na tle nieprzyjęcia chorego w dniu zgłoszenia z powodu ogromnego przepełnienia ambulatorjów, a zbyt małej ilości lekarzy.

Zarząd Związku lekarzy podaje do publicznej wiadomości na mocy Uchwały Walnego Zgromadzenia lekarzy, powziętej w końcu listopada ubiegłego roku w obecności Delegata M. Opieki Społecznej, że lekarze mogą przyjmować na godzinę do 12 chorych, pracując trzy godziny z rzędu.

Przyjmowanie większej ilości chorych na godzinę ze stauowiska lekarskiego jest nieodpowiednie i niewskazane. Zarząd Związku lekarzy Okręg Zagłębia.

2598

! POPIERAJĄCIE PRZEMYSŁ POLSKI!

Wyborna przetłuszczona

PASTA

DO OBUWIA.

„OKO”

Polskiej Fabryki „JANIS” w Warszawie.

SKŁAD GŁÓWNY: Związek Drobnych Kupców Chrześcijań w Sosnowcu ul. Kołłątaja № 17.

! ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!

Mannesmann-Mulag

WARSZTATY

i SKŁAD FABRYCZNY

(MOKOTÓW) SANDOMIERSKA 14

TELEFON 224-30

SAMOCHODY CIĘŻAROWE, OMNIBUSY

BIURO: Inż. S. Rotmil

WARSZAWA, KRÓLEWSKA 6.

TELEFON 35-31.

2514

Zawiaadowca stacji Sosnowiec Rad. podaje do wiadomości, iż dotychczasowe ograniczenie ruchu osobowego przedłuża się do 10 grudnia r. b. włącznie.

2596

KALENDARZE na rok 1921

blocczki duże i małe terminowe, tabliczkowe, książkowe, „Marjański” „Pias” i inne notesowe,

hurtowo i detalicznie do biur, fabryk i kopalń dostarcza

BIURO DZIENNIKÓW i OGŁOSZEŃ

JOZEF HLAWSKI

w Sosnowcu ul. 3-go Maja nr. 4

TAMŻE DO NABYCIA dusy wybór: pocztówek, albu mów do kart, papeterji, obrazów i żurnali mąd.

2246

„VESTA”

Bank Wzajemnych Ubezpieczeń

w Poznaniu

zał. 1873 r.

Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń

od ognia i gradobicia w Poznaniu

Kapitał gwarancyjny mk. 10,000,000

ZAWIERA UBEZPIECZENIA:

na życie z rewizją i bez rewizji lekarskiej ludowe, dziecięce
od wypadków (jednostkowe i zbiorowe)
od odpowiedzialności prawnej

od ognia
od gradobicia
od kradzieży z włamaniem

Absolutna gwarancja. Nizkie składki. Wysokie dywidendy.

Informacji udziela

ODDZIAŁ w SOSNOWCU ul. 3 Maja 14

Poszukujemy zdolnych agentów i inspektorów.

2516

MAPA POLSKI

DO
BIURINAKLAD
M. ARCTA
WARSZAWA—POZNAN
ŁÓDZ—LUBLIN—WILNOZ GRANICAMI PO TRAKTACIE W RYDZE,
Z LITWA ŚRODKOWAOPRACOWAŁ
STANISŁAW MAX
WYDANIE PIĄTECena, z dod. droż. Mk. 90.—
pocztą za zalicz. Mk. 95.—DO
SZKOLI
ZADAĆ WE
WSZYSTKICH
KSIĘGARNIACH
W CAŁEJ POLSCE

Szkoła Akuszeryjna

przy lecznicy „Unitas“ w Łodzi
Pusta 19, wznawia swe czynności z
dniem 15 grudnia r. b.Zapisy przyjmuje kancelarja lecznicy
codziennie od 9 do 1 i od 3 do 6-ej.

2580

Baczność!

Ostrzeżenie Szan. Publiczności, ażeby pod żadnym warunkiem nie zakupywać, ani też w żaden sposób nie nabywać: obuwia, płaszczy, ubrań, lub bielizny od Górnoślązaków, ponieważ to jest własność Skarbu Państwa Polskiego — a winnym w tym względzie odbierze się nabyte rzeczy i pociągnie się ich w drodze Policji Państwowej do najsurowszej odpowiedzialności.

Dowódca obozu Górnoślązaków

Sosnowiec d. 5 grudnia 1920 r.

Znane ze swej dobroci 2478

bibułki do papierosów i gilzy

„POTYCZKA“

dostarcza w przedwojennej jakości fabryczny skład:
SAMUEL SCHEUER, Kraków Dietlowska 31.

Do większej cegielni w Sosnowcu

poszukuje się majstra ceglarskiego

znającego się na uprawie gliny, prasowaniu i paleniu cegły. Kandydaci z ukończoną szkołą ceramiczną mają pierwszeństwo. Zgłoszenia do Dyrekcji Towarzystwa Sosnowieckiego w Sosnowcu. 2576

OGŁOSZENIE.

Niniejszym podajemy do wiadomości, że mamy do sprzedania w większych ilościach;

marchew żółtą pół-jadalną oraz marchew pastewną

jak również buraki cekendorfy do natychmiastowego ładowania, loco stacja Sieradz 2557

„Rolnik Ziemiański Sieradz Hotel Warszawski“

Potrzebna natychmiast

wykwalifikowana Maszynistka

z dłuższą praktyką biurową

biegle stenografująca i pisząca na maszynie.

Kandydatki znające języki francuski
i niemiecki mają pierwszeństwo.

Pensja wysoka.

St. Grabianowski i S-ka w Sosnowcu
Biuro Inżynierskie. 2538

Poszukujemy 2553

dwóch pomocników magazyniera,

Zgłoszenia pisemne kierować pod adresem Państwowego Urzędu Zbożowego oddział w Sosnowcu.

Zarezerwowane

Dla fabryki chemicznej
„GURNIK“

w Dąbrowie Górniczej. 651

Zaginął pies

rasy wilczej

Odprowadzić za nagrodą Zenon Balsk
Będzin, Małachowskiego 40. 2591

Odmrożenie

leczy, goi ranki, zapobiega

maść z Kogutkiem

„MROZOL“

Hart. M. JAGIELLOWICZ

Sosnowiec. 2401

Najporczywszy
Ból zębów
momentalnie na długo uspokaja
— nie niszczy zębów —
„Tadeolin“
idealny dla dzieci
sprzedają apteki i sklepy cegielnicze.

J. Schabowski.

Dąbrowa, ul. Kr. Sobieskiego 10

Skład maszyn do szy. s;

broni i rowerów.

POLECA:

Rewolwery, brzoźniki, flowery, pistolety, broń myśliwskie wszelkiego rodzaju. Sprzedaż nabożów, prochu strza. Na składzie maszyny do golenia brzożki. Repertaż: Maszyn do pisania wszystkich systemów, broń, maszyn do szy. s i rowerów

DROBNE OGŁOSZENIA

Licytacja

na prawo połowania w Toporowicach gmina Mierzęcice dnia 7 XII—1920 r. nie odbędzie się z powodu nie uregulowania poprzednika. 2575

Biuro Ludowe

Pogoń Rysia 2. Prośby do wszystkich władz, w tem sprawy wojskowe drogą a dobrze 2485

Nauczyciel

średniego zakładu nankowego. poszukuje umebl. pokoju przy intel. g. rodz. Towarowa 11. m. 8 dla prof. 2566

Biuro Ludowe

nie dla konkurencji — tylko dla pomocy biednym pisze prośby. Szenowska 21 mieszka. 22, 2559

Wulkanizowa. ie
opon i kieszek samochodowych. motocyklowych i rowerowych. E. Pladek Sosnowiec. 2364Dochód na gwiazdkę
żołnierza sprzedam: gry towarzyskie, kalendarze, notesiki, karty świąteczne. Wyrabiam spier listowy z napisem według życzenia. Zamówienia tylko wieczorami. Biuro Ludowe Szenowska 21. 2053Nauczyciela (1. i)
słoidu oraz nauczyciela gimnastyki poszukuję gmaazjum w Sielcu Zgłoszenia do dyrektora. 2593Jezykoznawca
młody udziela lekcji specjalność francuski i niemiecki. Dla robotników — ulga Modrzejowska 1. Hotel Sternfeld przyjmuje od 5-ej do 8-ej w. 2585Czwartoklasista
gmaazjum Staszycza udziela lekcji. Wiadomość „Kurjer“ 2616Wdowa
lat 30 inteligentna porzucającej posady wy. h. owawczyni dzieci lub zarządzającej domem najchętniej do majątku ziemskiego. Zgłoszenia do „Kurjera“ pod „A. B.“ 2545Poszukuje
zaraz stancji uczeń 8 klasy gmaazjum „Staszycza“ za pieniądze lub korepetycje, zgłoszenia „Kur, Zgł.“ pod „Stancja“ 2550Urzędnik
rachunkowy był podchorążym powiatowy, wolny od wojska, kawaler z wyższym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek posady. Adres: S. K. Porzta stacja emigracyjna Oświęcim. 2584Mechanik
automobilowy znając gruntownie remont samochodów z dużą praktyką poszukuje posady szefera lub mechanika do prowadzenia robót. Wiadomość Będzin Filj. Kurjera pod Auto-mechanik. 2590Mężczyzna
w średnim wieku obeznany przy większych i mniejszych maszynach parowych i wyciągowych przyjmuję posadę jako maszynista, oraz wykonywać może szwajnowanie lin stalowych. Zgłoszenia Bielas dawniej „Iskra“ Dąbrowa. 2608Inteligentna
osoba do dzieci i gospodarstwa potrzebna. Star sosnowiecka 102. 2615Potrzebna
kucharka do restauracji. zaraz Wiadomość w „Kurjerze“. 2543Zaginął
paszport na imię Daniela Michała Landnera, wydany przez Magistrat m. Dąbrowy. Zwrócić „Iskra“ Dąbrowa. 2607Zaginął
portfel zawierający dowód osobisty bilet roczny na przejazd koleją z Zabkowic do Sosnowca na imię Władysława Szyrowskiej. Łaskawy znalazca raczy zwrócić do Kurjera. 2605Piesek
młody biały, 20-letni, zginał Łaskawy znalazca odprowadzi na Pogoń, Orla 14, za nagrodą. 2587Zaginęła
książeczka odczucia i dokumenta wojskowe wydane przez P. K. U w Będzinie na imię Leona Kolorusa. Zwrócić „Iskra“ Dąbrowa 2609Zaginęła
książeczka żywnościowa wydana na kop hr. Renard. na imię Wincenty Klimczyk. 2591Zaginęła
legitymacja Pow. Kasy Chorych na na imię Józef Gręda 2618Zaginęła
książeczka chlebowa wydana przez kop hr. Renard na imię Piotr Lepiarz 2617Skradziono
portfel zawierający paszport wy. dany przez gm. Cjanowice papiery wojskowe wydane przez Magistrat m. Sosnowca poświadczanie fabryczne na na imię Stanisław Sroka, 2604Zgubiono
książkę Kasy Chorych Jermija Mirowskiego Dąbrowa Górnicza. 2611Poszukuje siostry
Marjanny Rossy, córki Piotra urodzonej w gm. Zelitzewa, izemi Sidleckiej, która wyjechała 1904 roku i nie daje znaku o sobie. Ktoby miał o niej wiadomości raczy zawiadomić za wynagrodzeniem Jana Rossy Dąbrowa Ksawera 41. 2610Znaleziono
łańcuch, Do odebrania Kaliska 22. 2613Sprzedam
2 domy z półmorgowem ogrodem w Strzemieszycach przy remizie kolei Dęblńskiej. Wiadomość w redakcji „Kurjera“. 2529

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy

ul. Piłsudskiego nr. 16 polska służba domowa rzemieślników, a także niewykwalifikowanych robotników i robotnic, kandydatów do terminu, oraz rutynowanych biuralistów, biuralistki, maszynistki, technicy. Pośrednictwo bezpłatne. 386

Materace
włosienne do sprzedania. Wiadomość w Kurjerze. 2592Doskonałe
dwa futra syberyjskie ładny fartuch do sniek obłożony niedźwiadkami, piękny biały lisów syberyjskich, palto damskie na waciu z k. Interzemska, biurko amerykańskie z maszyną do pisania, amerykańskie do maszyn do pisania, pantofelki oszczędzacz węgla, ładny piecyk pokojowy i wiele najrozmaitszych sprzętów domowych p. l. eca centralny skład mebli nowych i używanych. B. Błotnińskiego 3 go Maja. 2574Są meble do sprzedania
Wiadomość ul. Szenowska 21 m. 101. 2491Sprzedam
łóżka używane z materacami i bez jeden stół rozsuwany i trzy meblowe dwa kufry i etażerka. Pogoń ul. Marjowa № 3 m. 2. Wejście z ulicy Wielkiej. 2606Na Pomorzu
do sprzedania domy, wille, gospodarstwa, folwarki, młyny, fabryki, rozmaite sklepy, kto chce kupić to zaraz zgłosić się do biura pisania prób Góreckiego Warszawa 14 2257Restaurację
drugorzędną przy hotelu, pianino elektryczne, sprzedam, Cena 60000 marek. Oferty Częstochowa biuro Otrąbka pod „B. C.“ 2576Fossharmonję
40 tonową 16 rejestracja sprzedam Będzin Kollataja 30. 2586Buciki
damskie nowe № 37 i dla chłopca używane do sprzedania tanio, Kollataja 3 III piętro godz 5 po poł. 2588Orkiestra
restauracyjny jest do sprzedania w Sosnowcu przy ul. Piłsudskiego Nr. 38 Piwiarńia. 2588Księgarnia Popularna
Marjaka 3 będąca w stadum likwidacji, sprzedaje hurtowo materjały piśmienne i rysunkowe, zabawki, gry de wocjonaja. Struny i przybory do instrumentów muzycznych. Tamże do sprzedania całkowite urządzenie sklepu sklepowe oraz ramy do okien wystawowe oszklone. Upřednie porozumienie ulica Staszycza № 9 II-gie piętro. 2614Wyprawiam
kupuje i sprzedaje skórki, królicze, jeże kozie, baranie i chórze i lisie. Przyjmuję garderobę w komie do sprzedania. Zakład damski pluszowy na watalinie, dacha ranferowa, kostium brzożowy grubzy sprzedam niedrogo. Sklep Molickiego w Sosnowcu 2619Kości
w wszelkich gatunków kupuje w Drekler, Będzin Nadzeczna 3, płaci 1 markę za kilogram. Po większe ilości przyjeżdża furmanką 2537Potrzebni
do piekarni zaraz dwaj chłopcy od 14 do 16 lat. Starososnowiecka 23 Peucker 2603Chłopiec
uczciwy, na posytki i do posług potrzebny. Sts. Sosnowiecka 14 Zakład port etowy. 2621Baczność!
Przeprasowuje i farbuje kapelusze filcowe damskie, męskie i dziecięce, podług najnowszych modeli. Ceny przystępne. Sosnowiec M. Bergma Modrzejowska 15, w podwórzu 2602Po 50 ma ek
Przeprasowuje kapelusze damskie i męskie na najnowsze fasony. Sosnowiec Nisietcka 10. 2597Ważne dla dam!
Został otworzony zakład fryzjerski przy ul. Targowej Nr. 11. Roboty wykonywam starannie. Regina Rafajłowicz. 2541CHARAKTER,
PRZEZNACZENIEokreśla
na podstawie Metafizyki, Psychofizjologii i Grafologii (badając cechy rąk i pisma), PETERSEN S. S. Dr. Nauk. Niermitycznych, Sosnowiec, Kollataja 6 (Mikolajewska). Od 4-ej do 7-ej wieczorem.